

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Γνωριμία με τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής και τις επιμέρους υποκατηγορίες τους (βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική)»

Συγγραφή: ΕΛΕΝΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

Εφαρμογή: ΑΘΗΝΑ ΨΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι .Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Γνωριμία με τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής και τις επιμέρους υποκατηγορίες τους (βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική).

Εφαρμογή σεναρίου

Αθηνά Ψαροπούλου

Δημιουργία σεναρίου

Ελένη Βλαχογιάννη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

5^ο Γενικό Λύκειο Βύρωνα

Χρονολογία

Από 16-03-2015 έως 23-03-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Παρουσίαση – Κριτική. Υποενότητες: Παρουσίαση – Κριτική βιβλίου και άλλων μορφών τέχνης (κινηματογράφου, μουσικής).

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

3 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι.Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου ήταν σημαντικό ότι υπήρχε στο σχολείο διαθέσιμο Εργαστήριο Πληροφορικής με σταθμούς εργασίας που διέθεταν σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα (εκεί πραγματοποιήθηκαν και οι δύο φάσεις διδασκαλίας). Η προηγούμενη εξοικείωση των μαθητών με τη χρήση λογισμικών γενικής χρήσης (όπως είναι ο επεξεργαστής κειμένου 'word'), την περιήγηση στο διαδίκτυο και την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία βοήθησε, επίσης, σημαντικά στην απρόσκοπτη εφαρμογή του σεναρίου.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελένη Βλαχογιάννη, Γνωριμία με τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής και τις επιμέρους υποκατηγορίες τους (βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική), Παραδειγματικό σενάριο στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας Β΄ Λυκείου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

--

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Επέλεξα να εφαρμόσω την Α΄ εκδοχή του σεναρίου, γιατί δεν υπήρχε διαθέσιμος διδακτικός χρόνος για την εφαρμογή της Β΄ εκδοχής. Αξιοποιήθηκε ο διττός στόχος του σεναρίου, καθώς οι μαθητές γνώρισαν τα γενετικά χαρακτηριστικά των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και κριτικής βιβλίου, μουσικής και κινηματογραφικής ταινίας, διερευνώντας τα χαρακτηριστικά τους και αντιμετώπισαν

τα δύο είδη κριτικά και συγκριτικά, προβληματιζόμενοι για τις διαφοροποιήσεις τους.

Συγκεκριμένα, οι μαθητές, αφού χωρίστηκαν σε έξι ομάδες των 3 ή 4 ατόμων, συνεργάστηκαν, μελέτησαν το προτεινόμενο κειμενικό υλικό, αξιοποιώντας το Σώμα Νέων Ελληνικών Κειμένων της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#), και απάντησαν στις ερωτήσεις των φύλλων εργασίας, επισημαίνοντας τα δομικά χαρακτηριστικά των υποκατηγοριών (βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική) της παρουσίασης και της κριτικής και συγκρίνοντάς τα (1^ο διδακτικό δίωρο). Στη συνέχεια, παρουσίασαν τις εργασίες τους σε επίπεδο ολομέλειας, αναδεικνύοντας, μέσω και της ανατροφοδότησης από συμμαθητές και εκπαιδευτικό, τα γενετικά γνωρίσματα του είδους της παρουσίασης και κριτικής και τις επιμέρους διαφοροποιήσεις ανάλογα με την κάθε υποκατηγορία. Τέλος, αξιολόγησαν τις εργασίες των συμμαθητών τους αλλά και το επίπεδο συνεργασίας της ομάδας τους, συμπληρώνοντας αντίστοιχα φύλλα αξιολόγησης (3^η διδακτική ώρα).

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου, οι μαθητές εξασκήθηκαν στην κατανόηση κειμένων που αναζήτησαν ηλεκτρονικά από την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#), στην παραγωγή γραπτού λόγου σε επίπεδο παραγράφου, στην παρακολούθηση, κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου κατά την παρουσίαση των εργασιών τους, ενώ παράλληλα εντάχθηκαν αρμονικά οι ΤΠΕ και η ομαδοσυνεργατικότητα στη διδακτική διαδικασία.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η γνώση στο συγκεκριμένο παραδειγματικό σενάριο, όπως επισημαίνει η συντάκτρια του, οικοδομήθηκε συνεργατικά, καθώς στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας βρίσκεται η μαθητική μικροομάδα. Η οικοδόμηση της νέας γνώσης

πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της ομάδας, ανακατασκευάστηκε, όμως, στο επίπεδο της ολομέλειας. Η καθοδήγηση ήταν αυστηρή, προκειμένου να τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα που επιβάλλεται.

Υιοθετήθηκαν στοιχεία κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Υπηρετήθηκε, επίσης, η προσέγγιση της *διδασκαλίας με βάση τα κειμενικά είδη*, που συναντάται και στα Προγράμματα Σπουδών, με τρόπο, ωστόσο, ρυθμιστικό. Οι πηγές στις οποίες παραπέμφθηκαν οι μαθητές είναι κείμενα του σχολικού εγχειριδίου και κείμενα του Τύπου, επιλεγμένα ώστε να επιβεβαιώνουν τη σταθερή οργάνωση των κειμενικών ειδών, όπως παρουσιάζεται στο σχολικό βιβλίο. Το γλωσσικό μάθημα προσεγγίστηκε ολιστικά, επιτρέποντας στους μαθητές να κατανοήσουν τους γλωσσικούς μηχανισμούς μέσα από την ενεργό συμμετοχή τους σε γλωσσικές και επικοινωνιακές πρακτικές (Κουτσογιάννης 2014).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Η συντάκτρια του σεναρίου υποστηρίζει ότι η εν λόγω εκδοχή του δεν εστιάζει στην καλλιέργεια στάσεων, πεποιθήσεων και αξιών, αλλά περιορίζεται στην κατάκτηση γνώσεων για τη γλώσσα και στην καλλιέργεια γραμματισμών. Ωστόσο, θεωρώ ότι κατά την εφαρμογή του σεναρίου οι μαθητές κλήθηκαν:

- να εμπλακούν σε διαδικασίες αλληλεπίδρασης και να καλλιεργήσουν συνεργατικές δεξιότητες, χρησιμοποιώντας τον διάλογο ως μέσο ανταλλαγής ιδεών, με σκοπό την επίτευξη στόχων·
- να παρουσιάσουν την εργασία τους στην ολομέλεια και να ασκηθούν στην προσεκτική ακρόαση των απόψεων των συμμαθητών τους, λαμβάνοντας την απαραίτητη ανατροφοδότηση για τη δική τους δουλειά·
- να αξιολογήσουν τις δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν, όπως και την όλη

διαδικασία.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου σεναρίου οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με δημοσιογραφικά κυρίως κείμενα και να παρακολουθήσουν το περιεχόμενό τους. Ειδικότερα, επιδιώχθηκε:

- να γνωρίσουν τη συνήθη οργάνωση των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και της κριτικής, όπως αυτή παρουσιάζεται στο σχολικό εγχειρίδιο·
- να ασκηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου σε επίπεδο παραγράφου, συγκρίνοντας τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και της κριτικής·
- να ασκηθούν στην παραγωγή προφορικού λόγου στο επίπεδο της ολομέλειας, παρουσιάζοντας τις εργασίες τους και διατυπώνοντας τα συμπεράσματά τους.

Γραμματισμοί

Με βάση την παιδαγωγική των γραμματισμών, επιδιώχθηκε σε επίπεδο εφαρμογής οι μαθητές:

- να ασκηθούν στην ανάγνωση και κατανόηση κειμένου και να εξοικειωθούν με τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και της κριτικής και τις επιμέρους υποκατηγορίες τους: βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική (γλωσσικός-κλασικός γραμματισμός)·
- να ασκηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου (γλωσσικός-κλασικός γραμματισμός)·
- να ασκηθούν στην παραγωγή προφορικού λόγου στο πλαίσιο ανοιχτής συζήτησης (προφορικός-γλωσσικός γραμματισμός)·
- να διατυπώσουν επαγωγικά τα συμπεράσματά τους για τα γενετικά γνωρίσματα των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και κριτικής (κριτικός γραμματισμός)·
- να επισημάνουν τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των δύο κειμενικών

ειδών, όπως αυτές παρουσιάζονται στο σχολικό εγχειρίδιο (κριτικός γραμματισμός).

- να αξιοποιήσουν τη διαμαθητική αλληλεπίδραση ως μέσο καλλιέργειας της συνεργατικότητας (κοινωνικός γραμματισμός).
- να εξοικειωθούν με την αξιοποίηση ανοιχτών ψηφιακών περιβαλλόντων, όπως τα σώματα κειμένων της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα*, για τη μελέτη και συλλογή δεδομένων (νέοι γραμματισμοί).
- να ασκηθούν στην εξεύρεση και επεξεργασία διαδικτυακών πηγών και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ για τον εντοπισμό των δομικών στοιχείων κειμενικών ειδών (νέοι γραμματισμοί).
- να ασκηθούν στην αξιοποίηση λογισμικών γενικής χρήσης, όπως ο επεξεργαστής κειμένου (νέοι γραμματισμοί).

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές που προτείνονται από τη συντάκτρια του σεναρίου αξιοποιούν σχήματα διαμαθητικής συνεργασίας στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας. Οι δραστηριότητες, όπως προσδιορίζονται από τη συντάκτρια του σεναρίου, οργανώθηκαν σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη φάση, οι μαθητές, αναλαμβάνοντας τη συνεργατική παραγωγή έργου βάσει Φύλλου Εργασίας, μελέτησαν και εντόπισαν γενετικά χαρακτηριστικά κειμένων που βρήκαν σε ηλεκτρονικά σώματα κειμένων, υποστηρίζοντας ή ανασκευάζοντας απόψεις και αλληλεπιδρώντας μεταξύ τους. Ύστερα από την ολοκλήρωση της εργασίας τους, ανακοίνωσαν, κατά τη δεύτερη φάση, τα αποτελέσματα στην ολομέλεια. Ενημέρωσαν τις ομάδες που είχαν εργαστεί για διαφορετική υποκατηγορία κειμενικού είδους και έλαβαν άμεση ανατροφοδότηση από τον εκπαιδευτικό. Συμμετείχαν, τέλος, στην εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων και την τελική αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και των διαδικασιών που υλοποιήθηκαν.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφόρμηση για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου αποτέλεσε η ενασχόληση των μαθητών με τη λογοτεχνία, τη μουσική και τον κινηματογράφο. Έτσι, η εφαρμογή του συγκεκριμένου παραδειγματικού σεναρίου ανταποκρινόταν άμεσα στα ενδιαφέροντα των μαθητών-εφήβων. Υπήρχε, επομένως, το κίνητρο, για να διερευνήσουν τα χαρακτηριστικά των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και της κριτικής και να τα συγκρίνουν μεταξύ τους, μέσα από «μία μη γραμμική – σύμφωνα με την ακολουθία του σχολικού βιβλίου – αλλά περισσότερο δημιουργική και κάθετη ανάγνωση της ύλης».

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο, όπως επισημαίνει η συντάκτριά του, συνδέεται με την τρίτη ενότητα του σχολικού εγχειριδίου «Έκφραση-Έκθεση» της Β΄ Λυκείου και συγκεκριμένα με τις υποενότητες «Παρουσίαση – Κριτική βιβλίου και άλλων μορφών τέχνης (κινηματογράφου, μουσικής)», σσ. 158-171 και 208-214. Αξιοποιεί ως υλικό διερεύνησης κείμενα από το «Σώμα Κειμένων» που απόκειται στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#). Επίσης, όπως ορίζει το Π. Σ. για τη Νέα Ελληνική Γλώσσα δίνει βαρύτητα σε πρακτικές «που έχουν πρωταγωνιστές τους μαθητές και τις μαθήτριες, αφού προβλέπονται συλλογή δεδομένων, αναλύσεις, συγκρίσεις κ.λπ., αλλά πρωτίστως έρευνες μικρής ή και μεγαλύτερης έκτασης» (Π. Σ. 2011: 21055).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν ως μέσα γραμματισμού (μέσα για διάβασμα, γράψιμο και επικοινωνία). Οι μαθητές αναζήτησαν και επεξεργάστηκαν διαδικτυακό κειμενικό υλικό, έχοντας πρόσβαση σε ηλεκτρονικά σώματα κειμένων. Αξιοποίησαν τις δυνατότητες του επεξεργαστή κειμένου, για να επισημάνουν τα δομικά χαρακτηριστικά των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και της κριτικής, να

παραγάγουν δικό τους λόγο σε συνεργατικό πλαίσιο και να αξιολογήσουν τις εργασίες των συμμαθητών τους. Τέλος, παρουσίασαν τα φύλλα εργασίας τους, τα οποία είχα αποθηκεύσει στον φορητό υπολογιστή του σχολείου, μέσω του βιντεοπροβολέα στην ολομέλεια.

Κείμενα

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου αξιοποιήθηκαν τα ακόλουθα κείμενα, σύμφωνα με την πρόταση της συντάκτριας:

«Σώματα Κειμένων: Διδακτικά Βιβλία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου», *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*

Έκφραση-Έκθεση Β' Γενικού Λυκείου:

- Παρουσίαση βιβλίου «[Άγγελος Σικελιανός](#)», «[Η Μικρά Ασία στους Ρωμαϊκούς χρόνους](#)»
- Παρουσίαση ταινίας «[Τιτανικός](#)», «[Το κοράκι](#)»

«Σώματα Κειμένων: Εφημερίδα *Τα Νέα*», *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*

- Κριτική βιβλίου «[Πώς να προχωράς με το πάσο σου](#)», «[Έρωτας στο Κάιρο που αιμορραγεί](#)»
- Κριτική κινηματογράφου «[Η πανωλεθρία του Μάρτιν Σκορσέζε](#)»
- Κριτική μουσικής «[Μήπως είδατε τη σόουλ;](#)»

«Σώματα Κειμένων: Εφημερίδα *Μακεδονία*», *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*

- Παρουσίαση δίσκου «[Μουσική περιήγηση στην παράδοση των Πιέριων](#)», «[Νέο άλμπουμ με 'Nosferatu a Monopoli'](#)»
- Κριτική δίσκου «[Δίσκοι εκτός](#)»
- Κριτική μουσικής «[Τραγούδια από... nylon](#)»

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Πριν από την έναρξη της διδασκαλίας, είχε ελεγχθεί η σύνδεση όλων των σταθμών εργασίας στο διαδίκτυο και είχαν αποθηκευτεί στην επιφάνεια εργασίας των

υπολογιστών τα φύλλα εργασίας με τα οποία δούλεψαν οι ομάδες.

1^η Φάση: Διερεύνηση (2 διδακτικές ώρες, Εργαστήριο Πληροφορικής)

Τη Δευτέρα 16/03/2015 τη 2^η και 3^η διδακτική ώρα υλοποιήθηκε η εφαρμογή της πρώτης φάσης του παραδειγματικού σεναρίου στο Εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου. Οι δραστηριότητες οργανώθηκαν σε δύο φάσεις, όπως όριζε η συντάκτρια στα φύλλα εργασίας, και υλοποιήθηκαν από έξι ομάδες των τριών ή τεσσάρων μαθητών. Οι ομάδες σχηματίστηκαν σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών (λογοτεχνία, μουσική, κινηματογράφος), χωρίς να χρειαστεί να παρέμβω, με βάση και τους δεσμούς που έχουν αναπτύξει μεταξύ τους. Είναι, άλλωστε, αποδεκτό ότι «κάποιες φορές [...] κατά τη διδακτική πράξη ο σχηματισμός των ομάδων μπορεί να γίνεται ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να δημιουργηθεί το απαραίτητο κλίμα ανάπτυξης δεσμών και αίσθησης συνανήκειν στην ομάδα» (Παυλίδου 2013: 31-32). Έτσι, προσεγγίστηκαν περισσότερες υποκατηγορίες παρουσίασης και κριτικής στον ίδιο χρόνο, ενώ έγινε δυνατή η προσπέλασή τους από τη διαφορετική οπτική που εκπορεύεται από την ξεχωριστή δυναμική της κάθε ομάδας.

Αφού οι μαθητές προσήλθαν στο Εργαστήριο Πληροφορικής και πήραν τις θέσεις τους ανά ομάδες μπροστά από τους σταθμούς εργασίας, τους ενημέρωσα για το περιεχόμενο και τους στόχους των δραστηριοτήτων και τους πληροφόρησα ότι είχαν στη διάθεσή τους το διδακτικό δίωρο. Στη συνέχεια, τους κάλεσα να ενεργοποιήσουν τους υπολογιστές και να ανοίξουν το Φύλλο Εργασίας της ομάδας τους από την επιφάνεια εργασίας.

Ακολουθώντας τις υποδείξεις του Φύλλου Εργασίας τους, οι [ομάδες A1 και A2](#) ασχολήθηκαν με την παρουσίαση και την κριτική βιβλίου. Αρχικά, αφού πρώτα ανέθεσαν ρόλους στα μέλη της ομάδας τους (του συντονιστή, του γραμματέα και του παρουσιαστή), μελέτησαν το κειμενικό είδος της παρουσίασης (πρώτη φάση), αφού

επισκέφθηκαν το σώμα κειμένων των Διδακτικών Βιβλίων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπου τα επιλεγμένα κείμενα της παρουσίασης διαφοροποιούνται ξεκάθαρα από τα αντίστοιχα της κριτικής. Έτσι, οι δύο ομάδες επέλεξαν το κειμενικό είδος της παρουσίασης βιβλίου και αντέγραψαν σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου τις παρουσιάσεις των βιβλίων *Άγγελος Σικελιανός και Η Μικρά Ασία στους Ρωμαϊκούς χρόνους*, του Παντελή Πρεβελάκη και του Peter Robert Franke αντίστοιχα. Στη συνέχεια, χρωμάτισαν με το εργαλείο επισήμανσης του κειμενογράφου τις πληροφορίες και τα σχόλια των δύο βιβλιοπαρουσιάσεων. Συγκεκριμένα, η ομάδα Α1 επισήμανε με μπλε χρώμα τα σχόλια, ενώ άφησε χωρίς κάποια επισήμανση τις πληροφορίες των δύο κειμένων. Τα σχόλια, αν εξαιρεθούν κάποιες αστοχίες, εντοπίστηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό. Οι μαθητές, όμως, δεν κατέγραψαν τι αφορούν οι πληροφορίες και τα σχόλια (βλ. Τεκμήρια), αν και στην προφορική παρουσίαση της εργασίας τους στην ολομέλεια διέκριναν το σχολιαστικό χαρακτήρα των επιθέτων και των επιρρημάτων. Η ομάδα Α2 χρωμάτισε με κόκκινο χρώμα τις πληροφορίες και με πράσινο τα σχόλια της 1^{ης} βιβλιοπαρουσίασης, ενώ στη 2^η χρωματίστηκαν με πράσινο χρώμα μόνο τα σχόλια. Οι μαθητές διέκριναν με επιτυχία τα σχόλια από τις πληροφορίες, δεν κατέγραψαν όμως το περιεχόμενό τους (βλ. Τεκμήρια), παρόλο που στην παρουσίαση της εργασίας τους έκαναν λόγο για τον αντικειμενικό χαρακτήρα των πληροφοριών και τον υποκειμενικό χαρακτήρα των σχολίων.

Έπειτα, οι ομάδες Α1 και Α2 μελέτησαν το κειμενικό είδος της κριτικής βιβλίου (δεύτερη φάση), αφού επισκέφθηκαν το σώμα κειμένων της εφημερίδας *Τα Νέα της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα* και επέλεξαν το εν λόγω κειμενικό είδος. Ακολουθώντας τις υποδείξεις του Φύλλου Εργασίας τους, αντέγραψαν σ' ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου την κριτική της Σοφίας Νικολαΐδου για το βιβλίο του Αλαίν ντε Μποτόν *Πώς ο Προυστ μπορεί να αλλάξει τη ζωή σου* καθώς και την κριτική της Χάρης Ποντίδα για το μυθιστόρημα του νομπελίστα Ναγκίμπ Μαχφρούζ *Αγάπη κάτω*

απ' τη βροχή. Προσπάθησαν, στη συνέχεια, να διακρίνουν με το εργαλείο επισήμανσης του κειμενογράφου τις πληροφορίες, τα σχόλια, τον προβληματισμό και τις προτάσεις των δύο κριτικών, ώστε να αποκτήσουν σαφή εικόνα για τη δομή μιας βιβλιοκριτικής. Συγκεκριμένα, οι μαθητές της ομάδας Α1 χρησιμοποίησαν μπλε χρώμα για τα σχόλια, πράσινο για τους προβληματισμούς και κόκκινο για τις προτάσεις των κριτικών, ενώ άφησαν χωρίς χρωματική επισήμανση τις πληροφορίες (βλ. Τεκμήρια). Τα σχόλια και οι προβληματισμοί εντοπίστηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό, χωρίς να λείψουν βέβαια κάποιες άστοχες επιλογές. Οι προτάσεις όμως της κριτικής δεν έγιναν αντιληπτές (βλ. Τεκμήρια), ενδεχομένως γιατί τα παιδιά δυσκολεύονται να μελετήσουν και να αποδομήσουν μακροσκελή κείμενα. Τέλος, δεν πρόλαβαν να ολοκληρώσουν την τελευταία άσκηση, που τους ζητούσε να γράψουν σε δικό τους κείμενο τις διαφοροποιήσεις της βιβλιοπαρουσίασης από τη βιβλιοκριτική. Οι μαθητές της ομάδας Α2 χρησιμοποίησαν πράσινο χρώμα για τα σχόλια και ροζ για τους προβληματισμούς. Οι πληροφορίες έμειναν χωρίς χρωματική επισήμανση, ενώ δεν εντόπισαν τις προτάσεις της κριτικής (βλ. Τεκμήρια). Τα σχόλια και οι προβληματισμοί αναδείχθηκαν επαρκώς με κάποια σφάλματα και παραλείψεις, καθώς φαίνεται ότι δεν πρόλαβαν να ολοκληρώσουν την αποδόμηση της 2^{ης} βιβλιοκριτικής. Τέλος, συγκρίνοντας σε μια παράγραφο τα κειμενικά είδη της βιβλιοπαρουσίασης και της βιβλιοκριτικής εντόπισαν την αντικειμενικότητα και τη συντομία της πρώτης σε σχέση με τον υποκειμενικό σχολιασμό και τη μεγαλύτερη έκταση της δεύτερης.

Ακολουθώντας τις υποδείξεις του δικού τους Φύλλου Εργασίας, οι [ομάδες Β1 και Β2](#) μελέτησαν τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής μουσικής. Αρχικά, ανέθεσαν ρόλους στα μέλη της ομάδας τους (του συντονιστή, του γραμματέα και του παρουσιαστή) και μελέτησαν το κειμενικό είδος της παρουσίασης (πρώτη φάση), αφού πρώτα επισκέφθηκαν το σώμα νέων ελληνικών κειμένων της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα* και συγκεκριμένα το σώμα κειμένων της εφημερίδας *Μακεδονία*,

επιλέγοντας το κειμενικό είδος της παρουσίασης δίσκου. Στη συνέχεια, αντέγραψαν σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου την παρουσίαση του διπλού ψηφιακού δίσκου «Τραγουδώντας και χορεύοντας στα Πιέρια... Παραδοσιακά τραγούδια Μηλιάς Πιερίας» καθώς και την παρουσίαση του άλμπουμ του Σάκη Παπαδημητρίου «Nosferatu a Monopoli». Οι μαθητές της ομάδας Β1, αν εξαιρέσουμε ότι εντόπισαν λανθασμένα προτάσεις στην παρουσίαση (χωρίς να τους το ζητά η άσκηση), βρήκαν τα σχόλια της 2^{ης} παρουσίασης, τα οποία επισήμαναν με μαύρο χρώμα (βλ. Τεκμήρια). Οι μαθητές της ομάδας Β2 επισήμαναν τις πληροφορίες με πράσινο χρώμα και τα σχόλια με πορτοκαλί, χωρίς όμως οι επιλογές τους να είναι εύστοχες. Επίσης, δεν κατέγραψαν με συνοπτικό τρόπο το περιεχόμενο των πληροφοριών και των σχολίων.

Έπειτα, οι ομάδες Β1 και Β2 μελέτησαν το κειμενικό είδος της κριτικής μουσικής (δεύτερη φάση), αφού επισκέφθηκαν το σώμα κειμένων της εφημερίδας *Μακεδονία* ή της εφημερίδας *Τα Νέα της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα* και επέλεξαν το εν λόγω κειμενικό είδος. Ακολουθώντας τις υποδείξεις του Φύλλου Εργασίας τους, η ομάδα Β1 αντέγραψε σ' ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου την κριτική της Δήμητρας Τσαμποδήμου με τίτλο «Τραγούδια από... Nylon» και την κριτική με τίτλο «Δίσκοι εκτός». Οι μαθητές της ομάδας Β1 επισήμαναν με μαύρο χρώμα τα σχόλια, με κίτρινο τις προτάσεις, με κόκκινο τους προβληματισμούς, ενώ άφησαν χωρίς χρωματική επισήμανση τις πληροφορίες. Ενώ τα σχόλια και οι πληροφορίες έχουν εντοπιστεί με επιτυχία, δεν συμβαίνει το ίδιο για τους προβληματισμούς και τις προτάσεις της κριτικής (βλ. Τεκμήρια). Τέλος, στο κείμενο τους για τις διαφορές παρουσίασης και κριτικής έκαναν λόγο μόνο για το μικρότερο αριθμό σχολίων που περιέχει η παρουσίαση συγκριτικά με την κριτική. Οι μαθητές της ομάδας Β2 αντέγραψαν σ' ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου την κριτική της Μαρίας Μαρκουλή με τίτλο «Μήπως είδατε τη σόουλ;» και «Blueprint 2». Επεσήμαναν τις πληροφορίες με ροζ χρώμα, τα σχόλια με γαλάζιο και τους

προβληματισμούς με καφέ, ενώ δεν εντόπισαν προτάσεις. Για άλλη μια φορά τα σχόλια βρέθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό και διακρίθηκαν από τις πληροφορίες, κάποιοι προβληματισμοί εντοπίστηκαν, χωρίς να λείπουν όμως τα σφάλματα ή οι παραλείψεις, ενώ οι δυσδιάκριτες προτάσεις της κριτικής που συνάγονται έμμεσα έμειναν απαρατήρητες (βλ. Τεκμήρια). Στο κείμενό τους για τις διαφορές παρουσίασης και κριτικής οι μαθητές ανέφεραν σωστά ότι η παρουσίαση, που είναι πιο σύντομη, περιέχει περισσότερες πληροφορίες, ενώ αντίθετα η κριτική, που είναι εκτενέστερη, περισσότερα σχόλια και αξιολογικές κρίσεις.

Σύμφωνα με τις υποδείξεις του Φύλλου Εργασίας τους, οι [ομάδες Γ1 και Γ2](#) μελέτησαν τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής κινηματογραφικής ταινίας. Αρχικά, ανέθεσαν ρόλους στα μέλη της ομάδας τους (του συντονιστή, του γραμματέα και του παρουσιαστή) και μελέτησαν το κειμενικό είδος της παρουσίασης (πρώτη φάση), αφού πρώτα επισκέφθηκαν το σώμα νέων ελληνικών κειμένων της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα* και ειδικότερα τα σώματα κειμένων των Διδακτικών Βιβλίων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, επιλέγοντας το κειμενικό είδος της παρουσίασης ταινίας. Αντέγραψαν σ' ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου τις παρουσιάσεις των ταινιών *Τιτανικός* και *Το Κοράκι* και διάβασαν την παρουσίαση της ταινίας *Νυχτολούλουδο* από το σχολικό τους βιβλίο. Οι μαθητές των ομάδων Γ1 και Γ2 επισήμαναν τις πληροφορίες και τα σχόλια, χωρίς να αποφύγουν κάποια λάθη και παραλείψεις, ενώ κατέγραψαν τις πληροφορίες και τα σχόλια της παρουσίασης της ταινίας που εμπεριέχεται στο σχολικό τους βιβλίο, χωρίς όμως να επισημάνουν τι αφορούν (βλ. Τεκμήρια).

Έπειτα, οι ομάδες Γ1 και Γ2 μελέτησαν το κειμενικό είδος της κριτικής κινηματογραφικής ταινίας (δεύτερη φάση), αφού επισκέφθηκαν το σώμα κειμένων της εφημερίδας *Τα Νέα* της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα* και επέλεξαν το εν λόγω κειμενικό είδος. Ακολουθώντας τις υποδείξεις του Φύλλου Εργασίας τους, αντέγραψαν σ' ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου την κριτική του Δημήτρη Δανίκα

για τις ταινίες *Άνθρωποι και Σκιές* και *Ο τάφος του Έντι Μέρφι*. Οι μαθητές διέκριναν σε γενικές γραμμές τις πληροφορίες από τα σχόλια, εντόπισαν τον προβληματισμό και επεσήμαναν ότι δεν υπάρχουν προτάσεις. Ένα μικρό τεχνικό πρόβλημα προέκυψε, όταν η ομάδα Γ1 αποθήκευσε το αρχείο της σε μορφή doc (το περιβάλλον των υπολογιστών του εργαστηρίου πληροφορικής του σχολείου είναι Ubuntu Linux), καθώς άλλαξαν τα χρώματα της επισήμανσης του κειμενογράφου. Τέλος, στο κείμενό τους για τις διαφοροποιήσεις της παρουσίασης από την κριτική ταινίας επισήμαναν σωστά ότι ο κριτικός παρουσιάζει σ' ένα εκτενές κείμενο την προσωπική του άποψη, κάνοντας σχόλια και χρησιμοποιώντας την ποιητική λειτουργία της γλώσσας, με σκοπό να επηρεάσει τον αναγνώστη, ενώ ο δημοσιογράφος που παρουσιάζει μια ταινία σ' ένα σύντομο κείμενο είναι αντικειμενικός και στοχεύει περισσότερο στην ενημέρωση των αναγνωστών της εφημερίδας (βλ. Τεκμήρια).

Ο ρόλος μου κατά την 1^η φάση της εφαρμογής του σεναρίου ήταν συμβουλευτικός, διευκολυντικός και προτρεπτικός, καθώς περιφερόμουν από ομάδα σε ομάδα, απαντούσα σε απορίες και ενθάρρυνα τους μαθητές, ώστε να ολοκληρωθούν οι εργασίες μέσα στα προβλεπόμενα όρια, γεγονός που κατορθώθηκε σε ικανοποιητικό βαθμό από τις περισσότερες ομάδες. Υπήρξαν μαθητές που δυσκολεύτηκαν να κατανοήσουν στοιχεία από το περιεχόμενο των κειμένων και έτσι έδωσα τις αναγκαίες διευκρινίσεις. Καθ' όλη τη διάρκεια της 1^{ης} φάσης τα παιδιά έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον, κινητοποιήθηκαν, ώστε να ολοκληρώσουν έγκαιρα τα Φύλλα Εργασίας τους, συνεργάστηκαν αρμονικά και χρησιμοποίησαν αποτελεσματικά τις ΤΠΕ.

2^η Φάση: Παρουσίαση και Αξιολόγηση (1 διδακτική ώρα, Εργαστήριο Πληροφορικής)
Μετά την ολοκλήρωση της 1^{ης} Φάσης αποθήκευσα τις εργασίες των ομάδων σε USB και τις μετέφερα στον φορητό υπολογιστή του σχολείου, ώστε να μπορέσουν οι ομάδες να τις παρουσιάσουν κατά τη 2^η Φάση μέσω του βιντεοπροβολέα στην ολομέλεια. Έτσι, στις 23/03/2015 κατά τη διάρκεια της 2^{ης} διδακτικής ώρας του

σχολικού προγράμματος έγινε η παρουσίαση των εργασιών των ομάδων στο Εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου με χρήση βιντεοπροβολέα. Οι μαθητές αιτιολόγησαν προφορικά τις επιλογές τους και έλαβαν την απαραίτητη ανατροφοδότηση και από τους συμμαθητές τους και από εμένα. Η υποδοχή της παρουσίασης των εργασιών ήταν ενθουσιώδης (χειροκροτήθηκαν όλες οι ομάδες), ενώ στο τέλος η ολομέλεια κατέληξε σε συμπεράσματα για τα γενετικά και δομικά χαρακτηριστικά των δύο κειμενικών ειδών που μελετήθηκαν, της παρουσίασης και της κριτικής. Στην αρχή της επόμενης διδακτικής ώρας (5΄) οι ομάδες συμπλήρωσαν το Φύλλο Αξιολόγησης (βλ. Τεκμήρια) που είχα συντάξει και στη συνέχεια αποθηκεύσει στους υπολογιστές του εργαστηρίου και έτσι ολοκληρώθηκε η εφαρμογή του σεναρίου με την αξιολόγηση των εργασιών των ομάδων και του βαθμού συνεργασίας της κάθε ομάδας ξεχωριστά. Με αυτό τον τρόπο επιδιώχθηκε να αναπτύξουν οι μαθητές δεξιότητες ετεροαξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης.

Ο ρόλος μου κατά τη διάρκεια της 2^{ης} φάσης ήταν περισσότερο ανατροφοδοτικός αλλά και διευκολυντικός, ώστε να επιτευχθεί η αξιολόγηση πρώτα των εργασιών και έπειτα της ίδιας της διδακτικής διαδικασίας. Καθ' όλη τη διάρκεια της 2^{ης} φάσης τα παιδιά έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον, υποστήριξαν ένθερμα τις παρουσιάσεις των συμμαθητών τους και έδειξαν να απολαμβάνουν τη συμμετοχή τους στην επίτευξη των κοινών στόχων της ολομέλειας.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΕΣ Α1, Α2

Η ομάδα σας θα ασχοληθεί με την **παρουσίαση και την κριτική βιβλίου**.

1^η φάση: Παρουσίαση βιβλίου

1. Μπορείτε να αναθέσετε ρόλους στα μέλη της ομάδας σας: του συντονιστή, του γραμματέα και του παρουσιαστή.
2. Επισκεφθείτε το Σώμα Νέων Ελληνικών Κειμένων του δικτυακού τόπου της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα και ειδικότερα τα σώματα κειμένων των Διδακτικών Βιβλίων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κάνοντας κλικ [εδώ](#).
3. Επιλέξτε το κειμενικό είδος *Παρουσίαση βιβλίου*.
4. Αντιγράψτε την 3^η (σ. 159 σχολ. βιβλίου) και την 4^η (σ. 160 σχολ. βιβλίου) βιβλιοπαρουσίαση σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου και χρωματίστε με το «εργαλείο επισήμανσης» τις πληροφορίες και τα σχόλια που δίνονται. Καταγράψτε τι αφορούν οι πληροφορίες και τα σχόλια αυτά.

2^η φάση: Κριτική βιβλίου

1. Επισκεφθείτε το σώμα κειμένων της εφημερίδας [Τα Νέα](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα.
2. Επιλέξτε το είδος κειμένου *Κριτική βιβλίου*.
3. Αντιγράψτε δύο από τις κριτικές (ενδεικτικά τις κριτικές με κωδικό 0226 και 4349) σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου.
4. Στο βιβλίο σας αναφέρεται (σ. 218) ότι «σε μια κριτική μπορούμε συνήθως να διακρίνουμε ένα πληροφοριακό μέρος, όπου με περιγραφή και αφήγηση δίνονται οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο της κριτικής, τα σχόλια,

με τα οποία διατυπώνονται οι αξιολογικές κρίσεις, και τέλος τον προβληματισμό και τις προτάσεις του κριτικού για το θέμα». Με τα εργαλεία της επισήμανσης και του σχολίου του επεξεργαστή κειμένου να επισημάνετε στις κριτικές που επιλέξατε τα τμήματα που αντιστοιχούν στην παραπάνω δομή της κριτικής.

5. Να δημιουργήσετε ένα σύντομο κείμενο, στο οποίο να επισημαίνετε τις διαφοροποιήσεις της βιβλιοκριτικής από τη βιβλιοπαρουσίαση.
6. Στη φάση αυτή ο εκπρόσωπός σας θα ανακοινώσει τα αποτελέσματα της ομάδας στην ολομέλεια.

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΕΣ Β1, Β2

Η ομάδα σας θα ασχοληθεί με την **παρουσίαση και την κριτική μουσικής**.

1^η φάση: Παρουσίαση μουσικής

1. Μπορείτε να αναθέσετε ρόλους στα μέλη της ομάδας σας: του συντονιστή, του γραμματέα και του παρουσιαστή.
2. Επισκεφθείτε το Σώμα Νέων Ελληνικών Κειμένων του δικτυακού τόπου της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα και ειδικότερα τα σώματα κειμένων της εφημερίδας *Μακεδονία* κάνοντας κλικ [εδώ](#).
3. Επιλέξτε το είδος κειμένου *Παρουσίαση δίσκου*.
4. Αντιγράψτε τις δύο παρουσιάσεις σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου και χρωματίστε με το «εργαλείο επισήμανσης» τις πληροφορίες και τα σχόλια που δίνονται. Καταγράψτε τι αφορούν οι πληροφορίες και τα σχόλια αυτά.

2^η φάση: Κριτική μουσικής

1. Επισκεφθείτε το σώμα κειμένων της εφημερίδας *Τα Νέα* της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα.
2. Επιλέξτε το κειμενικό είδος *Κριτική μουσικής*.

3. Αντιγράψτε δύο από τις κριτικές (ενδεικτικά δύο από τις κριτικές με κωδικό 0099 της εφημερίδας *Τα Νέα* ή τις κριτικές με τίτλο «[Τραγούδια από... nylon](#)» και «[Δίσκοι εκτός](#)» της εφημερίδας *Μακεδονία*) σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου.
4. Στο βιβλίο σας αναφέρεται (σ. 218) ότι «σε μια κριτική μπορούμε συνήθως να διακρίνουμε ένα πληροφοριακό μέρος, όπου με περιγραφή και αφήγηση δίνονται οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο της κριτικής, τα σχόλια, με τα οποία διατυπώνονται οι αξιολογικές κρίσεις, και τέλος τον προβληματισμό και τις προτάσεις του κριτικού για το θέμα». Με τα εργαλεία της επισήμανσης και του σχολίου του επεξεργαστή κειμένου να επισημάνετε στις κριτικές που επιλέξατε τα τμήματα που αντιστοιχούν στην παραπάνω δομή της κριτικής.
5. Να δημιουργήσετε ένα σύντομο κείμενο στο οποίο να επισημαίνετε τις διαφοροποιήσεις της κριτικής από την παρουσίαση μουσικής.
6. Στη φάση αυτή ο εκπρόσωπός σας θα ανακοινώσει τα αποτελέσματα της ομάδας στην ολομέλεια.

3^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΕΣ Γ1, Γ2

Η ομάδα σας θα ασχοληθεί με την **παρουσίαση και την κριτική κινηματογράφου**.

1^η φάση: Παρουσίαση κινηματογραφικής ταινίας

1. Μπορείτε να αναθέσετε ρόλους στα μέλη της ομάδας σας: του συντονιστή, του γραμματέα και του παρουσιαστή.
2. Επισκεφθείτε το Σώμα Νέων Ελληνικών Κειμένων του δικτυακού τόπου της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα και ειδικότερα τα σώματα κειμένων των Διδακτικών Βιβλίων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κάνοντας κλικ [εδώ](#).
3. Επιλέξτε το κειμενικό είδος *Παρουσίαση ταινίας*.

4. Αντιγράψτε την 3^η και την 4^η (σ. 208 σχολ. βιβλίου) παρουσίαση σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου και χρωματίστε με το «εργαλείο επισήμανσης» τις πληροφορίες και τα σχόλια που δίνονται. Κάντε το ίδιο πάνω στο βιβλίο σας στην παρουσίαση της ταινίας *Νυχτολούλουδο* στη σελ. 208. Καταγράψτε τι αφορούν οι πληροφορίες και τα σχόλια αυτά.

2^η φάση: Κριτική κινηματογραφικής ταινίας

1. Επισκεφθείτε το σώμα κειμένων της εφημερίδας [Τα Νέα](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα.
2. Επιλέξτε το είδος κειμένου *Κριτική κινηματογράφου*.
3. Αντιγράψτε δύο από τις κριτικές (ενδεικτικά δύο από τις κριτικές με κωδικό 0823) σε ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου.
4. Στο βιβλίο σας αναφέρεται (σ. 218) ότι «σε μια κριτική μπορούμε συνήθως να διακρίνουμε ένα πληροφοριακό μέρος, όπου με περιγραφή και αφήγηση δίνονται οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο της κριτικής, τα σχόλια, με τα οποία διατυπώνονται οι αξιολογικές κρίσεις, και τέλος τον προβληματισμό και τις προτάσεις του κριτικού για το θέμα». Με τα εργαλεία της επισήμανσης και του σχολίου του επεξεργαστή κειμένου να επισημάνετε στις κριτικές που επιλέξατε τα τμήματα που αντιστοιχούν στην παραπάνω δομή της κριτικής.
5. Να δημιουργήσετε ένα σύντομο κείμενο στο οποίο να επισημαίνετε τις διαφοροποιήσεις της κριτικής από την παρουσίαση ταινίας.
6. Στη φάση αυτή ο εκπρόσωπός σας θα ανακοινώσει τα αποτελέσματα της ομάδας στην ολομέλεια.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η συντάκτρια του παραδειγματικού σεναρίου παρουσιάζει μια δεύτερη εκτενέστερη εκδοχή του που διαρκεί 7-8 διδακτικές ώρες. Εκτός όμως από αυτή την εκδοχή, το συγκεκριμένο σενάριο θα μπορούσε να πάρει τη μορφή project, που να περιλαμβάνει συνδιδασκαλία με εκπαιδευτικούς των εικαστικών και να διερευνά μέσα από ποικίλες πηγές τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής των καλών τεχνών, ώστε να μπορέσουν οι μαθητές να συνθέσουν, τελικά, δικά τους ευρύτερα κείμενα παρουσίασης και κριτικής βιβλίων, μουσικής, κινηματογραφικών ταινιών, θεατρικών παραστάσεων, εικαστικών εκθέσεων.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Με το συγκεκριμένο σενάριο δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να προσεγγίσουν με τρόπο άμεσο, δημιουργικό και εποικοδομητικό το ζήτημα των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και της κριτικής, που γίνεται αντικείμενο μελέτης στη Β΄ Λυκείου. Όπως επισημαίνει και η συντάκτριά του, τα πλεονεκτήματα της εκδοχής που εφαρμόστηκε αφορούν στην αξιοποίηση αυθεντικών κειμένων από τα σχολικά εγχειρίδια και από έγκριτες εφημερίδες, στην εξοικείωση των μαθητών με τα γλωσσικά εργαλεία της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα* και τα ψηφιακά σώματα κειμένων που απόκεινται σε αυτήν, στην ενεργοποίησή τους με την υιοθέτηση της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και την καθοδηγούμενη διερεύνηση. Επιπλέον, η εν λόγω εκδοχή είναι ευσύνοπτη, με διακριτές φάσεις και μπορεί να πραγματοποιηθεί στον καθορισμένο από το Α.Π. σχολικό χρόνο αλλά και χώρο (είτε είναι διαθέσιμο το εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου είτε όχι).

Από την άλλη πλευρά, είναι γεγονός ότι δεν εξαντλεί τα υπό διερεύνηση θέματα, ενώ τα κειμενικά είδη διδάσκονται αποπλαισιωμένα από το συγκεκριμένο τους, το έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο που έχει συγκεκριμένο χαρακτήρα και αποδέκτες.

Δίνεται έμφαση στην εκμάθηση του κανόνα της οργάνωσης των κειμενικών ειδών, όπως παρουσιάζονται στο σχολικό εγχειρίδιο, και όχι στις διαφοροποιήσεις τους ανάλογα με το επικοινωνιακό πλαίσιο. Αξιοποιεί, όμως, με άκρως λειτουργικό τρόπο τις ΤΠΕ, τις οποίες εντάσσει δημιουργικά στη διδασκαλία, στηρίζοντας τις δραστηριότητες των μαθητών σε όλες τις φάσεις του.

Ως προς τα παραγόμενα γραπτά κείμενα, ο βαθμός ανταπόκρισης των ομάδων ήταν περίπου ο ίδιος. Οι περισσότερες ομάδες διέκριναν με επάρκεια τις πληροφορίες από τα σχόλια, δυσκολεύτηκαν όμως στον εντοπισμό του προβληματισμού και κυρίως των προτάσεων των κριτικών. Η παραγωγή γραπτού λόγου ύστερα από μελέτη και αποδόμηση ψηφιακών πηγών είναι μια απαιτητική διαδικασία, καθώς δεν αρκεί μόνο ο εντοπισμός της πληροφορίας αλλά και η βαθύτερη κατανόηση του κειμένου και η σύνθεση των επιμέρους ιδεών και δεδομένων. Ο προφορικός λόγος των μαθητών ήταν ικανοποιητικός, όπως και ο βαθμός συμμετοχής τους στη διατύπωση συμπερασμάτων και αξιολογικών κρίσεων στην ολομέλεια, ενδεχομένως γιατί στη φάση αυτή υπεισέρχεται η βιωματική εμπλοκή.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βλαχογιάννη, Ε. 2012. *Γνωριμία με τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής και τις επιμέρους υποκατηγορίες τους (βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική)*. Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Β΄ Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Κουτσογιάννης, Δ. 2014. *Κινήματα προοδευτικής γλωσσοδιδασκτικής: Whole*

language. Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη, Επιμορφωτικό Υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης, Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02, γ' έκδοση, αναθεωρημένη*, Πάτρα: ΙΤΥΕ, σσ. 89-90. Διαθέσιμο στη διεύθυνση:

<http://www.joomag.com/magazine/epsiloniotadeltaiotakappa%CF%8C-mu%CE%ADrhoomicronsigma/0671713001402948715?page=89> [22.01.2015]

Π. Σ. 2011. «Πρόγραμμα Σπουδών Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α' Λυκείου», *Εφημερίς της Κυβερνήσεως*, τεύχος δεύτερο, αρ. 1562, σσ. 21052-21068.

Παυλίδου, Μ. 2013. *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: μια προσέγγιση με άξονα τον γραμματισμό και τον σχολικό λόγο*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Διαθέσιμο στη διεύθυνση:

<http://dialogos.greek-language.gr/mod/folder/view.php?id=15> [08.03.2015]